

Beknopt verslag commissie Wonen & Ruimte van de gemeenteraad Emmen op donderdag 11 april 2024 vanaf 19.30 uur

Aanwezig:

Voorzitter	:	de heer J.B.W. Wittendorp
Commissiegriffier	:	de heer F.W. te Winkel
Collegeleden	:	de heer J. Bos, mevrouw D.S. Leal-Keen, de heer H.F. van Oosterhout, de heer G.P. Rink, de heer R. van der Weide
De commissieleden	:	de heer M. Meijer (VVD), de heer P.M. de Jonge (VVD), de heer M. de Jonge (D66), de heer D.H. van Dijken (CDA), de heer M.M. Tuik (CDA), de heer H. Huttinga (ChristenUnie), de heer M.J. Supheert (ChristenUnie), de heer H. Smit (PvdA), mevrouw U.H. Kiliñçi (PvdA), de heer A. de Vries (PvdA), de heer W.A.A.H. Tabak (GroenLinks), de heer D. Dekker (Wakker Emmen), de heer G.H.H. Linnemann (Wakker Emmen), de heer M. Klaver (Wakker Emmen), de heer L.H. Herbers (Wakker Emmen), de heer D.M. Poelman (Wakker Emmen), mevrouw M. Hekhuis (Wakker Emmen), de heer D.E. de Vries (Wakker Emmen), de heer H.M. Kasteleijn (50PLUS), de heer M.P. Hornis (50PLUS), de heer W.L.H. Moinat (SP), de heer M. Kuiper (SP)
Verslaglegging	:	de heer D.P. Drolenga (Notuleerservice Mooi Werk)

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter Wittendorp opent de vergadering om 19.30 uur en heet de aanwezigen welkom. Voorstel is, in verband met verplichtingen van de burgemeester elders, zometeen eerst punt 5 te behandelen. De agenda wordt met deze wijziging in volgorde vastgesteld.

5. Rondvraag

VVD merkt een toename in de hoeveelheid opslagboxen. De Drentse ondermijningsaanpak heeft speciale aandacht voor de boxen met illegale opslag. Heeft de gemeente voldoende aandacht en capaciteit om hierop toe te zien?

Burgemeester Van Oosterhout coördineert de Drentse (grensoverstijgende) Aanpak Ondermijning voor wat betreft wet- en regelgeving: onder andere de Wet Bibob, die elke ondernemer langs de meetlat legt, Damocles voor huisuitzettingen en de actualisatie van het Drugsconvenant. Op korte termijn volgen acties als het uitnodigen van alle notarissen en makelaars in Zuidoost-Drenthe voor een themabijeenkomst over ondermijning, waarin zij een sleutelrol kunnen hebben. In het onderhoud nog deze middag met de directeur van Ondernemend Emmen en uit eerdere werkbezoeken bleek dat het probleem op bedrijventerreinen om meer gaat dan sec opslagboxen: het uitkammen betreft onder meer de vele lokale autobedrijven en wasstraten met parkeerterreinen met een heleboel auto's, maar zonder bedrijvigheid. Op dit soort sectoren moet het toezicht scherper zijn. Vanwege het onderscheid tussen bestuurs- en strafrecht wordt aan de voorkant gesignaleerd en stelt de burgemeester met justitie en politie plannen van aanpak van de ondermijning op, leidend tot onderzoeken (door boa's) naar opslagboxen die 'niet pluis' lijken te zijn.

2. Actuele mededelingen college/presidium

Wethouder Rink memoreert de toenemende druk op de Wmo schoonmaakondersteuning vanwege personeelstekorten, vergrijzing en een toenemende vraag door het abonnementstarief (van 3.500 in 2018 naar 4.600 aanvragers nu). Inmiddels staan 75 inwoners op de wachtlijst. Voorts worden, om

de schaarste eerlijker te verdelen, bestaande indicaties hergeïndiceerd die taken omvatten die in principe niet meer tot de beleidsregels behoort, zoals koper poetsen e.d. Circa 300 inwoners krijgen in de week 8-12 april een nieuw indicatiebesluit, daarna maakt De Toegang een afspraak voor een huisbezoek om de precieze gevolgen te communiceren. Leidt dat tot minder schoonmaakondersteuning, dan gaat dat met een redelijke overgangsperiode ('inlooppad').

3. Presentatie: n.v.t.

4. Spreekrecht niet-geagendeerde onderwerpen

De heer De Vries (burgerhulpverlener Emmen-centrum) leidt in dat oproepen tot reanimatie door de Hartstichting worden gedaan. Meestal is minstens één burger eerder (gemiddeld 2,5 minuut) ter plaatse dan de hulpdiensten. AED's zijn dus essentieel om de overlevingskans te vergroten in een straal van 500 meter. Meerdere plekken in de gemeente voldoen niet aan die norm, vreemd genoeg vooral in dichtbevolkte gebieden zoals Bargeres, Emmerhout en Emmer-Compascuum. Verder zou al één extra AED de Rietlanden, Klazienaveen, Veenoord/Nieuw-Amsterdam voldoende dekken, mits op strategische locaties geplaatst. De gemeente kan hierbij een belangrijke rol spelen, zeker daar er nog steeds meer AED's beschikbaar zijn dan er geregistreerd staan bij de Hartstichting. Zo beschikken supermarkten en Facet over een AED, maar hebben zij die niet aangemeld. Verzoek aan de commissie is dan ook de gemeentelijke sociale media in te zetten om promotie te maken voor reanimatiecursussen (vaak voordelige modules bij zorgverzekeraars), inzet als burgerhulpverlener en bezitters van AED's te bewegen deze aan te melden.

VVD informeert bij B&W hoe de Emmense situatie eruit ziet en is benieuwd naar een oplossing.

Wethouder Rink zal deze vraag doorspelen naar de verantwoordelijk wethouder Wanders; de bijdrage van inspreker is hiertoe te mailen naar griffie@emmen.nl.

PvdA vraagt of de heer De Vries in de gebieden met minder dekking de EOP's en ondernemers heeft gesproken. Vaak worden netwerken aangelegd bij lokale initiatieven.

De heer De Vries heeft partijen in zijn directe omgeving (Facet en de centrummanager) wel gesproken. Elders heeft hij daar nog geen werk van gemaakt; de vraag is ook of dat aan hem is.

Wakker Emmen informeert hoeveel AED's er in de gemeente zijn en hoeveel daarvan nog niet aangemeld zijn. Wie is daar dan verantwoordelijk voor en wie mag de AED gebruiken?

De heer De Vries schat in dat ongeveer de helft van de AED's niet is aangemeld. AED's zijn privé-eigendommen en de aanmelding is dus aan de eigenaren. De apparaten mogen niet zomaar door iedereen worden gebruikt. In de praktijk wordt na een melding heel snel duidelijk waar de dichtstbijzijnde AED hangt. Vandaar het pleidooi om de AED-eigenaren te bewegen om die aan te melden.

6. Bespreken C-stukken: n.v.t.

7. Bespreken B-stukken

7A. Uitvoeringsplan bij Structuurvisie Emmen, Windenergie

Eerste termijn

Wakker Emmen vindt de voorgeschiedenis i.c. zeer relevant. In 2010-2014 besloot het toenmalige college, toen nog zonder Wakker Emmen, garant te staan voor 60 megawatt windenergie. Begin 2014 is in een zeer drukbezochte commissie de Structuurvisie Windenergie afgeschoten. In maart van dat jaar werd Wakker Emmen de grootste partij met als standpunt een windmolenvrije gemeente. In vervolg op de provinciale opgave is de resterende 35,5 (samen 95,5) megawatt toegekend aan Emmen, na overruling door de provincie. Om de regie over de aan te wijzen zoeklocaties te houden, kozen B&W ervoor die in eigen hand te houden, onder voorwaarden zoals minimalisatie van de overlast en gehinderden met maximale afstand tot de bebouwing. Na een zeer uitvoerig proces werden drie locaties aangewezen: Pottendijk (inmiddels ontwikkeld), Zwartenbergerweg en de N34 (nog niet ontwikkeld). De fractie heeft altijd waar mogelijk windenergie willen inruilen voor andere bronnen (zon op dak, voor 2030). Die mogelijkheid is er nu. Na een uitvoerig vervolgproces met als

belangrijkste criterium minimalisatie van de hinder voor omwonenden, blijkt dat de N34 de beste optie is en dus de Zwartembergerweg (voorlopig) vervalt.

ChristenUnie vraagt naar het verschil in aantal gehinderden tussen laatstgenoemde locaties.

Wakker Emmen heeft dat zo niet paraat en verwijst naar de stukken. Na onderzoek blijkt wel dat de N34 daarop het beste scoort. De opgave van de Zwartembergerweg invullen met zon op dak wordt nog pittig, maar volgens het college niet onmogelijk. Die locatie is dus voor windenergie nog niet definitief uit beeld.

CDA memoreert dat veel insprekers 8 april jl. wezen op de aantasting van het beschermde dorpsgezicht. Is het niet vreemd dat dat aspect niet is meegewogen?

Wakker Emmen weet dat het beschermde dorpsgezicht een criterium is, maar ziet het zo veel mogelijk beperken van hinder als belangrijkste – net als bij de Structuurvisie 2016.

D66 vraagt welk ‘uitvoerig vervolgproces’ Wakker Emmen daarnet aanhaalde. Wat is de rol van de raad in het lopende proces geweest? Was het niet beter geweest meerdere keuzeopties aan de raad voor te leggen, zeker daar het aantal gehinderden tussen beide locaties heel dicht bij elkaar ligt?

Wakker Emmen bedoelde het huidige proces met de keuze tussen twee locaties, op basis van de criteria van de Structuurvisie. De rol van de raad daarin is niet zo uitgebreid als in 2016, daar de Structuurvisie veel omvattender c.q. gemeentebreed was. Nu ligt de keuze van B&W op de N34 voor. Het is aan de raad om daar al dan niet mee in te stemmen. Zij heeft dus wel degelijk keus.

50PLUS hoort dat Wakker Emmen hinder als belangrijkste punt ziet. Maar de meeste inwoners van het cultuurhistorische dorp Westenesch, vlak aan de Hunebed Highway, noemden de gezichtshinder van de hoge windmolens als belangrijkste bezwaar.

Wakker Emmen antwoordt dat er niet alleen gezichtshinder is, maar ook hinder van geluid en slagschaduw, zoals in de Structuurvisie staat. In beide gebieden is er sprake van hinder en de fractie begrijpt die bezorgdheid. De hoorzitting en de zienswijzen gingen er deels over dat de onderhavige discussie al in 2016 had moeten plaatsvinden. Maar de keuze voor de N34 is destijds al gemaakt en ligt nu niet meer voor. Nu is een van beide locaties te schrappen, zodat de overblijvende locatie met de minste hinder is te ontwikkelen voor windenergie en de andere locatie voorlopig afvalt.

VVD memoreert in 2016 een amendement te hebben ingediend met het tuinbouwgebied als zoekgebied met minder hinder. Wakker Emmen heeft dat toen niet gesteund, net als de coalitiepartijen PvdA en CDA. Bovendien was daar veel meer draagvlak, namelijk onder de tuinders die hier actief voor hebben gepleit.

Wakker Emmen memoreert dat in het tuinbouwgebied sprake was van 50-100 gehinderden binnen de straal van 1.100 meter, aanzienlijk meer dan op de overige drie locaties. Puur op dat criterium was die locatie al afgefallen, maar ook gelet op andere criteria. Dat er draagvlak was onder tuinders klopt, maar niet representatief genoeg op het gebied van windenergie. Wakker Emmen kent de betreffende ondernemers overigens bij naam die dat hebben aangegeven.

PvdA stelt als voorstander van de energietransitie vast dat dit net als in 2016 nog steeds een hot item is. De uitgangspunten van de Structuurvisie zijn ook nu actueel. Aan de provinciale taakstelling is bijna voldaan, Emmen moet nog één locatie ontwikkelen voor wind, de rest kan naar verwachting met zon op dak. De gemeente houdt de regie nog altijd zelf. Na realisatie van Pottendijk kiezen B&W nu voor ontwikkeling van de N34 met de Structuurvisie als basis. De PvdA kan zich in de goed navolgbare afwegingen vinden, maar wat betekent dit voor de Zwartembergerweg? Wordt die alsnog ontwikkeld in de toekomst voor wind? Is er voldoende netcapaciteit voor het windmolenpark N34? Naast de vele voordelen zijn er ook uitdagingen. Die vergen een zorgvuldige planning die rekening houdt met omwonenden, zeker gezien de vele zienswijzen en insprekers op 8 april. De zienswijzen zijn adequaat beantwoord. Er zijn zienswijzen over de betrokkenheid van inwoners bij de bouw en de periode daarna. Daartoe dienen het bewonersplatform en het windfonds. Die moeten voortvarend worden opgepakt en het college moet goed de vinger aan de pols houden.

D66 vraagt hoe de PvdA het risico inschat dat de doelen in 2030 toch niet behaald worden met het inwisselen van wind op land voor zon op dak.

PvdA zegt dat op haar eigen vraag het college 8 april jl. de verwachting uitsprak dat die doelen in 2030 haalbaar lijken.

CDA ziet dat windenergie nog steeds veel emoties oproept bij veel insprekers en ook in veel zienswijzen met terechte standpunten. Overeind blijft *'not in my backyard'* (nimby). Het CDA is voor uitbreiding van zon op dak in plaats van wind als dat tot minder overlast leidt. Dit mag veel prominenter in de stukken terugkomen, net als de lang door de fractie bepleite zestien jaar tijdelijkheid. Is dit niet te ambitieus omschreven? Is 2030 als deadline niet veel te kort, daar de realisatie alleen al minimaal 5-6 jaar duurt? Is er zo veel vertrouwen in zon op dak? Als een ontwikkelaar binnenkort een vergunning aanvraagt, is besluitpunt 2 (*'voorrang geven aan de N34'*) dan niet te dun omschreven? Is het niet beter te formuleren 'tot 2030 geen wind op locatie X'? Kan dat überhaupt gezien de netcongestie of houdt de gemeente de inwoners hiermee voor de gek? B&W houden vast aan de drie gebieden van de plan-MER en aan de vergelijkingscriteria. Uit de integrale effectbeoordeling van de plan-MER blijkt dat de N34 negatiever scoort op externe veiligheid, archeologie en historische geografie. Waarom gaat het college eraan voorbij dat beide locaties op alle andere criteria gelijk scoren? Bij de keuze voor de N34 houdt de gemeente zich nog steeds aan alle afspraken van de Structuurvisie en die keuze is wat het CDA betreft snel gemaakt.

VVD is voorstander van het vervallen van een van beide windmolenlocaties voor zon op dak, mits aan de provinciale taakstelling is te voldoen. Waarom heeft de raad geen keuze tussen de locaties Zwartenbergerweg en N34? Een hoorzitting met insprekers uit beide locaties was pas echt democratisch geweest. Heeft het college gekeken of de criteria van de Structuurvisie 2016 als basis nog steeds relevant en effectief zijn? Technologische ontwikkelingen en innovaties gaan in zo'n rap tempo dat de Structuurvisie (deels) achterhaald kan zijn. Voorts zijn de marktomstandigheden gewijzigd qua energietarieven, subsidies en netcongestie: hier moet de gemeente realistisch naar kijken. In 2016 was de VVD geen voorstander van de N34 en kwam met een amendement voor aanwijzing van het tuinbouwgebied als extra locatie waar draagvlak was. Komt na 2030 niet alsnog een hogere opgave in de RES 2.0? Zijn daar al eerste signalen voor? De onderbouwing gaat uit van 1.100 meter afstand en een bepaald aantal woningen. Bij 2.000 meter komt de Delftlanden dichtbij, waar in de toekomst nog veel meer nieuwe huizen bijkomen: is dat niet belangrijk om mee te nemen? Is er overleg geweest met Coevorden en hoe kijkt die gemeente aan tegen dit uitvoeringsplan? Konden de inwoners van Diphoo, Sleen en Erm een zienswijze indienen bij de gemeente Coevorden? In de visie van Geopark Hondsrug moet Drenthe de 'oerprovincie' uitstralen als visitekaartje. Hoe verhoudt zich dat tot mogelijke plaatsing van windmolens aan de N34? Heeft de provincie daar een visie op? Het door bijna alle insprekers aangehaalde beschermde dorpsgezicht van Westenesch is door het Rijk vastgesteld. Is de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) om advies gevraagd? Zo ja, dan graag de aanvraag en antwoorden delen met de raad. Naast de paarden van manage De Eekwal kunnen ook de naburige bosdieren hinder ondervinden van de windturbines. De onderbouwing gaat hier niet op in. Was dit aspect daar onderdeel van en is hierover advies gevraagd? Gaat de ontwikkeling van de Zonneroute A37 de goede kant op? Komt die realisatie er voor 2030 en worden die opbrengsten ook feitelijk meegerekend? Dit is van wezenlijk belang voor de voorliggende locatiekeuze, want als in 2030 de gemeente door de werkelijkheid wordt ingehaald, komt straks naast de ook de Zwartenbergerweg alsnog voor windenergie in beeld en wordt de inwoners daar nu onterecht een worst voorgedragen.

Wakker Emmen hoort de VVD stellen dat er geen kans zou zijn om in te spreken voor omwonenden van de Zwartenbergerweg, maar die hebben die kans wel degelijk gehad. Weer heeft die fractie het over draagvlak destijds in het tuinbouwgebied voor windenergie; Wakker Emmen daagt de VVD uit, hierover met feiten te komen ter onderbouwing.

VVD komt terug op de laatste vraag. Normaliter ligt een raadsvoorstel met een keuzeoptie voor ter discussie. In dit voorstel is die al gemaakt en dat is niet conform het democratisch proces.

Wakker Emmen bestrijdt dit. Het college komt met een voorstel. Als de raad een andere keuze wil, dan heeft zij die keuze zelf nog steeds.

VVD blijft erbij dat die keuze er nu niet is tussen de beide locaties. Dat zorgt voor een diffuser democratisch proces.

Voorzitter Wittendorp oppert de mogelijkheid van een amendement op het raadsvoorstel in de raadsvergadering van 25 april a.s.

SP bleef na de hoorzitting van 8 april met allerlei vragen zitten, afkomstig van de insprekers en ook gevoed door de wethouder. Moet de gemeente de locatie N34 op de cultuurhistorische Hondsrug wel willen? Is dat achteraf nog te herstellen? Welk effect hebben slagschaduw en de continue bromtoon op het Noordbargerbos en de dieren daar? Hoe verhoudt het beschermde aanzicht van Westenesch zich tot de klassieke zichtlijnen e.d.? Is er een schatting gemaakt van de te verwachten planschade of is die niet aan de orde? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke voorziening is er getroffen? Hoe denken B&W over de invloed van de vele wijzigingen in wetgeving en techniek sinds 2016? De SP is het volledig eens met het invullen van de (derde) locatie met zon op dak. Is dat plan klaar of baseert het college zich op de oude inzet? Hoe kan dat zo veel mogelijk ten goede komen aan de inwoners, bijv. door in zee te gaan met Robin Doet zoals de goede ervaringen in de gemeente Assen? Het is zeer begrijpelijk dat vrijwel alle insprekers de windmolens liever aan de Zwartenbergerweg willen, maar het voelt erg vervelend. Het aloude *'not in my backyard'* zorgt voor spanning en wellicht ontwrichting in de samenleving: de gemeente moet dit te allen tijde voorkomen door dit proces nog eens heel goed te evalueren met bij voorkeur een ongekleurde bril.

ChristenUnie is geraakt door de inwoners die tijdens de hoorzitting van 8 april opkwamen voor het beschermde dorpsgezicht als stadsentree en het uitzicht vanuit Wildlands. Dank en respect voor hen om hun gedachten en gevoelens met de raad te delen. Medio 2016 is besloten tot de Structuurvisie waar de ChristenUnie destijds tegen stemde. Het beschermde dorpsgezicht bij de N34 woog daarbij heel zwaar en ook stemde de coalitie meerdere CU-amendementen weg. B&W willen die locatie nu juist als eerste ontwikkelen en de rest met zon op dak oplossen. Hoe heeft die belangenafweging plaatsgevonden? Waarom geeft het aantal gehinderden de doorslag? Het aantal woningen binnen 1.100 meter is aan de N34 slechts acht meer dan aan de Zwartenbergerweg en er zou bij een grotere molen aan de Zwartenbergerweg juist minder hinder van slagschaduw zijn. De cijfers ontkopen elkaar niet heel veel, goed bestuur en goede besluitvorming is meer dan sec een puntentelling. Voorts speelt het gevoel van insluiting een grote rol bij de locatiekeuze van B&W. Nu staan er al windmolens aan de Duitse zijde van de Zwartenbergerweg en wordt dat aantal uitgebreid, zelfs dichterbij de grens. Is insluiting daar dus niet al een gegeven? Leidt dit daar tot niet tot meer lasten, maar juist minder lusten in de vorm van compensatie? Wat verandert een bepaald aantal molens meer of minder daaraan? De heer Hellegers van Pure Energie bepleitte dat hogere, moderne turbines veel meer duurzame stroom opwekken dan die van 149 meter in de gemeente Emmen; bovendien staan er aan de Duitse kant al hogere turbines. In 2016 kon het platform Zwartenbergerweg daar prima mee leven, mits de compensatie navenant zou zijn – wat volgens de Structuurvisie ook kan. Kijkt het platform daar nog steeds er zo tegenaan? Zo ja, is dat meegewogen in dit voorstel? Goed rentmeesterschap is een van de waarden van de ChristenUnie. B&W maken werk van ORTESE, een mooie theorie die naarstig op zoek is naar praktijkvoorbeelden. De onderhavige ontwikkeling biedt een prachtige kans om lokaal opgewerkte energie direct te gebruiken door grootverbruikers.

D66 stelt dat woorden ertoe doen. Sinds de Structuurvisie 2016 staan in de drie zoeklocaties de gemeentelijke opgave van 95,5 megawatt windenergie via de RES 1.0 helder vast. Toch spreekt de gemeente dat kennelijk niet altijd zo helder uit, gezien de vele protesten tijdens de hoorzitting. De inwoners van Westenesch hadden duidelijk het gevoel dat de plannen voor de N34 niet zouden doorgaan. Hoe is de gemeente hiermee omgegaan? Meteen na het nieuws van het overleg van de wethouder met de provincie over het vrijvallen van een van de windlocaties, heeft D66 gevraagd

wanneer de raad aan zet was. De wethouder wilde eerst met de gebieden in gesprek. Dit nieuws kan onrust veroorzaken, gaf D66 toen al aan. Dat was deze week precies terug te horen: ‘woorden doen ertoe’. Het windinitiatief Zwartenbergerweg was zelfs al verdwenen van de gemeentewebsite. Waarom? De raad heeft nog geen besluit genomen. De fractie had liever eerst een C-discussie gehad om enkele opties af te wegen, met ook inspraak voor het gebied Zwartenbergerweg. Waarom komen B&W nu met dit voorstel? Wat betekent de ‘*voorrang*’ voor de N34 in beslispunt 2 precies en uiterlijk 2030 een locatie ‘*in te ruilen*’ voor zon op dak? Weer blijft de uiteindelijke invulling van de Zwartenbergerweg onduidelijk en bovendien is de kans groot dat daarmee de klimaatdoelen voor 2030 – al over zes jaar – niet te halen zijn. Wat is de kans dat die locatie daarna alsnog voor wind ontwikkeld moet worden? Dit besluit zorgt alleen maar voor meer onrust op lange termijn. De oppositie heeft in 2016 bij de Structuurvisie verschillende amendementen ingediend, zoals het schrappen van de N34 voor het tuindersinitiatief uit Klazienaveen. Toen was er bereidheid vanuit het bewonersinitiatief Zwartenbergerweg om onder voorwaarden te kijken naar meer windenergie van hogere molens, met meer compensatie voor de omgeving. De coalitie wees al die voorstellen af, die ook nu alleen maar kijken naar het aantal gehinderden. Wat als Duitsland meer molens aan zijn zijde gaat plaatsen? Dan heeft Emmen daar niets meer aan. Is het niet verstandiger de molens aan deze grenskant te plaatsen en met de omgeving te praten over goede compensatie? Communicatie is van belang voor het draagvlak, zeker bij dit dossier: ‘woorden doen ertoe’.

GroenLinks ziet de Structuurvisie als uitvloeisel van de (inter)nationale opdracht tot een klimaat-neutrale samenleving. Alle opties moeten daarom openblijven. Hoe kijken B&W naar behoud van de Zwartenbergerweg voor ontwikkeling van wind op een later moment? Is de hoeveelheid zon op dak wel het maximale om te realiseren voor 2030? Hoe kijkt het college aan tegen de inzet van windwakkels om hernieuwbare energie op te wekken?

50PLUS ziet dat de provinciale taakstelling uit 2014 van 95,5 megawatt opgewekt vermogen is gefiatteerd middels het Regieplan en de Structuurvisie in 2016. Voortschrijdend inzicht in 2023 leerde dat een van de drie locaties is te schrappen. De fractie meent dat dit inzicht, plus ontwikkelingen als netcongestie en innovaties op het gebied van hogere turbines B&W nogmaals nopen met andere ogen naar de taakstelling te kijken. Waarom niet de intentie onderzoeken om na verstrijken van de termijn van Pottendijk (2038) de tiphoogte daar te verhogen naar 250 meter? Die hogere opbrengst plus zon op dak kan mogelijk de windparken N34 en Zwartenbergerweg overbodig maken.

ChristenUnie vraagt of 50PLUS opteert voor de tiphoogte naar 250 meter voor alle drie locaties.

Het idee van **50PLUS** is om daarbij alleen te kijken naar de Pottendijk.

Wakker Emmen corrigeert dat het bij de 95,5 megawatt om opgesteld (niet opgewekt) vermogen gaat. Wat gaan de vele inwoners rond de Pottendijk, na al de huidige molens van 149 meter te hebben verteerd voor de beloofde duur van 20 jaar, van een verlenging met molens van 250 meter vinden? Is 50PLUS het gesprek over dit idee aangegaan met de omwonenden van Pottendijk?

50PLUS wijst op de afspraak voor 16 jaar, dus tot 2038. Het is goed voorstelbaar dat, net als bij de Zwartenbergerweg, de inwoners rond de Pottendijk in principe er wel bereid toe kunnen zijn, mits de (verhoogde) vergoeding ook navenant is. De fractie heeft hen nog niet gesproken, maar zij genieten al wel voordelen van de huidige windmolens. Bij verhoging van de tiphoogte per 2038 moet een vervolgesprek met hen zeker mogelijk zijn. Maar dan moet het college deze optie wel onderzoeken, zodat die twee windparken elders straks mogelijk overbodig worden.

Wakker Emmen heeft in de periode 2014-2016 vaak gesproken met veel omwonenden van Pottendijk, Emmer-Compascuum en (Nieuw-)Weerdinge. De fractie weet daarom vrij goed wat daar leeft. Als de gemeente in 2038 met een nieuwe opgave voor Pottendijk komt, schat Wakker Emmen in dat het draagvlak daar heel gering zal zijn.

Voorzitter Wittendorp wijst erop dat, hoe creatief het idee van 50PLUS ook is, het debat zo wel steeds verder van het raadsvoorstel afdrijft.

PvdA beluistert dat met een tiphoogte van 250 meter voor Pottendijk, de beide andere parken niet meer nodig zijn. Klopt dat? Zo ja, hoe wil 50PLUS de klimaatdoelen halen als de gemeente moet wachten op 2038?

50PLUS bevestigt die gedachtegang. B&W constateren nu al dat de klimaatdoelen zijn te halen met zon op dak naast wind. Bovendien raken de elektriciteitsnetten vol, wat indertijd niet bekend was, naast andere ontwikkelingen. Als de gemeente inzet op 250 meter aan de Pottendijk, zijn er in 2038 heel andere normen en mogelijkheden dan die op dit moment bekend zijn.

PvdA begrijpt dat volgens 50PLUS de klimaatdoelen ondanks het niet-ontwikkelen van de N34 toch zijn te halen?

50PLUS beaamt dat dat de insteek is. Bij vervanging van de veertien windmolens aan de Pottendijk voor exemplaren met grotere rotorbladen is de capaciteit volgens Pure Energie te verviervoudigen.

Wakker Emmen wijst erop dat dit voorstel geheel voorbijgaat aan de Structuurvisie. Hoe groot is de kans dat de initiatiefnemers met grondposities aan de N34 en Zwartenbergerweg in dat geval met (behoorlijke) claims gaan komen?

50PLUS zegt dat daar de te verwachten planschade vanuit Westenesch tegenover staat. De genoemde initiatiefnemers weten van tevoren sowieso al dat ze een bepaald risico lopen. Een ander idee is windmolens met 250 meter tiphoogte plaatsen aan de Duitse zijde, onder de voorwaarden dat de daar opgewekte energie meetelt met de Emmense opgave. Al met al is 50PLUS van mening dat er nader onderzoek moet komen naar een andere invulling van de oorspronkelijke taakstelling. De uitkomst van de onderzoeksopdracht van B&W aan BügelHajema Adviseurs ('Plaatsing resultaten-onderzoek Natura 2000 passende beoordeling hoofdlijnen SV Windenergie en passende beoordeling Pottendijk definitief') is ook door leken al te geven. Daarom stemt 50PLUS al met al niet direct in met het collegevoorstel om de N34 alsnog als windlocatie in te vullen.

Reactie college

Wethouder Van der Weide noemt het eerste raadsbesluit uit 2016, het Regieplan met de randvoorwaarden en het proces om als Emmen de regie te houden bij aanwijzing van locaties voor invulling van de 95,5 megawatt windenergie. Dit kwam na een zeer intensief proces van bijna twee jaar tot stand samen met Windkracht 3, wat getrokken werd vanuit NVOW en de Natuur- en Milieufederatie. Een kleine 8.000 adressen werden aangeschreven om mee te doen met de vele avonden, die honderden inwoners bijwoonden. In 2010-2014 waren bewoners en EOP's nog medeverantwoordelijk voor de locatiekeuze; daarna is besloten daar een politiek besluit van te maken. De omgeving kon vanaf 2014 wel meepraten over de randvoorwaarden.

CDA vraagt of de wethouder kan beamen dat er destijds ook veel afwegingscriteria zijn gekozen, waaronder ook externe veiligheid, archeologie en historische geografie.

Wethouder Van der Weide betoogt dat die integrale afweging op al die criteria met scores is gedaan in de plan-MER als bouwsteen. Het was daarna aan de gemeente om die scores politiek te wegen om tot de locatiekeuze te komen. Uit het proces met Windkracht 3 kwam hinder van geluid en slagschaduw zo veel mogelijk voorkomen als allerbelangrijkste criterium, vertaald in zo groot mogelijke afstand tot woongebieden. Criteria als landschap en beschermd dorpsgezicht zijn bovendien heel lastig te objectiveren. Die afweging bij de Structuurvisie was meer dan een telling. Daarna wilden B&W elke mogelijkheid aangrijpen om een deel wind in te vullen met zon op dak. Die optie deed zich voor toen bleek dat in Drenthe meer vermogen is opgesteld dan de RES 1.0-taakstelling. B&W wilden die omruiling van wind voor zon op dak daarbij zo veel mogelijk aansluiten bij de besluitvorming rond de Structuurvisie: dus hinder beperken stond opnieuw voorop. Al ligt het aantal gehinderden inderdaad dicht bij elkaar voor de Zwartenbergerweg en de N34, slagschaduw en geluid scoren voor de N34 het minst slecht van beide. Verder is gekeken naar insluiting versus spreiding, indertijd ook een belangrijk element uit het Windkracht 3-proces. Na een lange worsteling – want er is op BOCE-niveau op veel locaties sprake van insluiting – is de 4-kilometernorm ontwikkeld om locaties over te houden. In De Monden staan naast de Pottendijk molens in Borger-Odoorn, Vlagtwedde en Bourtange langs de Duitse grens en Windpark Fehndorf. De kans is serieus is dat

het laatste nog wordt uitgebreid waarmee het zwaartepunt heel erg rond Emmer- en Barger-Compasuum komt te liggen. In het Windkracht 3-proces is dat ‘laadvermogen’ meegewogen met als conclusie dat concentratie ongewenst was in relatie tot spreiding-insluiting. Dat is ook bij dit voorstel meegewogen. Geen enkele inwoner van de gemeente wil windmolens in zijn ‘achtertuin’, anderzijds is wel een locatie nodig om de opgave in te vullen. Het gevoel van het college is dat te gemakkelijk wordt gewezen naar de Zwartembergerweg. Al zijn daar geluiden die best bereid zijn om de molens, ook hogere, daar te plaatsen naast het aanpalende Duitse park, er zijn ook heel veel inwoners in Emmer- en Barger-compasuum die vinden dat er al meer dan genoeg molens in hun omgeving staan. Dus het CDA zou voorzichtiger met zijn conclusies moeten zijn.

CDA hoort iets over een politieke afweging, maar mist een C-discussie over dit thema. Dan had die politieke afweging ook in de raad kunnen plaatsvinden over de locatiekeuze, in plaats van dit collegevoorstel. In de Structuurvisie is sprake van insluiting bij hoogstens 4 kilometer tussen windparken. Dus technisch is er bij Pottendijk geen sprake van insluiting?

Wethouder Van der Weide stelt dat beide locaties nog steeds aan de randvoorwaarden en spelregels van de Structuurvisie voldoen, onder andere de 4-kilometergrens. Daarbij is het aspect insluiting versus spreiding over de gemeente meegewogen in de locatiekeuze. Dat is verder niet gekwantificeerd. Toch heeft de raad in deze commissie en de raadsbehandeling van 25 april met diverse beschikbare instrumenten nog steeds impliciet de politieke vrijheid om al dan niet in te stemmen met dit alternatieve uitvoeringsplan als proactief collegevoorstel. Deze invulling is gecommuniceerd in mei 2023 met een brief en op vragen van D66, voor wie de beantwoording positief leek te zijn.

D66 vraagt in hoeverre de insluiting bij de vele windmolens aan Duitse kant erger wordt als er aan de Zwartembergerweg ook windmolens komen.

Wethouder Van der Weide vindt dat eenieder die vraag zelf moet beantwoorden. Het college is van mening dat met de N34 de windopgave meer is te spreiden over de gemeente. Door de molens aan de Zwartembergerweg te plaatsen wordt één kant van de gemeente wel heel zwaar belast.

ChristenUnie wil weten of er sinds april 2023 contact is geweest met gebiedsplatform Zwartembergerweg over of het draagvlak uit 2016 daar nog bestaat dan wel meer of minder is geworden.

Wethouder Van der Weide heeft zelf alle informatie sinds april 2023 met het platform gedeeld en heeft uit het hele gebied verschillende geluiden gehoord. De Structuurvisie staat niet voor niks hogere windmolens toe als daar draagvlak voor is in een bewonersplatform. Dat is daar besproken, maar leidde niet tot overeenstemming over de invulling zoals dat wel is gebeurd bij de Pottendijk. Het platform is trouwens de eerste spreekbuis richting ontwikkelaars, maar de Gedragscode schrijft ook een breder draagvlak voor in de ruimere omgeving rond de Zwartembergerweg. De wethouder zou op basis van wat hij tot nu toe heeft gehoord, dan nog moeten zien of dat draagvlak dan nog steeds voldoende is. Bovendien speelt de netcongestie op die locatie mee gezien het Verdrag van Meppen. Bij akkoord met dit uitvoeringsplan tot ontwikkeling van de N34 zijn de Structuurvisie en Provinciale Omgevingsverordening aan te passen om tot afronding te komen. Dat is dan voldoende om een eventuele aanvraag voor windenergie aan de Zwartembergerweg te weigeren. In RES 1.0 staat ook de opgave van 100 hectare zon op dak. Dat geeft voordelen in procedures omdat het vergunningvrij is en de ontwikkeltijd korter is. 88% van zon op dak is inmiddels door ondernemingen en instellingen ingevuld, een mooi resultaat. Voor compensatie van de Zwartembergerweg is een additionele 52 hectare dakoppervlak nodig. Bij de gemeenteobjecten is die opgave reëel in te vullen met de vastgestelde IHP-plannen voor sport en onderwijs en de kavelverkoop van bedrijventerreinen. Er is zelfs overcapaciteit, want het college verwacht dat er in totaal nog 110 hectare extra is in te vullen. Daarmee is het uitvoeringsplan reëel, al kan het college voor 2030 geen garanties geven, zeker gezien de netcongestie als grootste bottleneck. Hier werken B&W hard aan samen met TenneT en Enexis via de uitbreiding Veenoord-Boerdijk in 2027.

D66 vraagt zich af of er geen verschil is tussen wind en zon. Windenergie levert gemiddeld op andere momenten pieken op dan zonne-energie. Of speelt dit hier niet mee in de netcongestie?

Wethouder Van der Weide bevestigt dat op dit moment het vraagstuk van optimale creatieve invulling van daluren meespeelt. Deze situatie is tijdelijk, want vanaf 2027 moet de transportcapaci-

teit weer op orde zijn. Uiteindelijk is de combi wind-zon het beste daarvoor en dan levert de invulling van de N34 en Pottendijk met zon op land en dak een goede energiemix op. Het college maakt daarbij keuzes in de planvorming, om TenneT en Enexis te helpen bij de uitvoering.

D66 ziet dat de verhouding in de 95,5 megawatt nog wat meer richting zon verschuift. Heeft dat nog effect op de netcongestie?

Wethouder Van der Weide betoogt dat om de totaalambitie waar te maken, de uitbreiding van Veenoord-Boerdijk de absolute randvoorwaarde is voor realisatie van de RES 1.0-opgave.

CDA informeert in verband met de haalbaarheid naar mogelijke afspraken met de provincie over de vinger aan de pols houden aan de hand van tussenstappen in de realisatie, zodat voor 2030 eventueel van zon op meer wind is over te schakelen.

Wethouder Van der Weide zegt dat zulke concrete afspraken met de provincie niet bestaan. Haar rijksopgave uit 2013 is 285,5 megawatt wind als harde afspraak. De RES 1.0 is anders ingevuld: vanuit de separate gemeentelijke ambities. Daar zit een andere monitoring op. Daarom stellen B&W binnen die monitoringsafspraken voor, de Zwartembergerweg om te wisselen voor zon op dak. De provincie kan in principe akkoord gaan met dit alternatieve plan, maar dan volgen nog wel afspraken over de monitoring. Mocht de realisatie straks te ver achterlopen, dan gaat het college uiteraard het gesprek aan met de raad, maar ook met de provincie. Bij de RES 2.0 komen weer alle kaarten op tafel voor een nieuw bod vanuit Drenthe en Emmen. Dan is de bijdrage vanuit Zuidoost-Drenthe nu al substantieel: dat is mee te wegen in het vervolg. Wat het college betreft blijft het mede daarom ook in het vervolg bij de windopgave voor Pottendijk en de N34 en zon op dak voor de Zwartembergerweg. Ook speelt dan het ruimtelijk vraagstuk, de verdeling tussen energie, woningbouw, bedrijvigheid etc. De gemeente Coevorden is overigens steeds meegenomen in de communicatie.

VVD vraagt naar diens reactie.

Wethouder Van der Weide heeft persoonlijk zijn collega in Coevorden in prima verstandhouding ingelicht over dit voorstel. Die heeft er kennis van genomen, die gemeente heeft geen zienswijze ingediend. De RCE is in dit stadium nog niet gekend omdat de keuze is gebaseerd op de plan-MER, Structuurvisie etc. Zodra er een vergunningaanvraag komt, moet er een project-MER komen. Dan krijgt de gemeente met andere procedures te maken. De Zonneroute A37 als substantieel onderdeel van het bod is in voorbereiding op de aanbesteding om een ontwikkelaar te selecteren. Het lokaal eigendom wordt verder vormgegeven ten behoeve van de businesscase. Dit gaat de goede kant op, maar de voortgang blijft net als elke ontwikkeling spannend. De planschade is contractueel voor rekening van de ontwikkelaar. De 1.100-meternorm en de locaties met weinig hinder maken de kans op claims kleiner – wat ook de Pottendijk uitwees.

D66 informeert hoe te voorkomen is dat er achter de ontwikkelaar een lege B.V. zit, zodat de gemeente alsnog voor de planschade opdraait. Let de gemeente hier scherp op?

Wethouder Van der Weide weet uit de ervaring bij Pottendijk dat het bij het contract – naast aspecten uit de Gedragscode qua nulmetingen, afspraken, overleggen, processen etc. – ook om financiën gaat. Het is daar goed gegaan, maar verrassingen bij de N34 moeten zo veel mogelijk worden voorkomen. Windwokkels kunnen qua vermogen geen vervanging zijn van een windturbine en tellen dus niet mee in de RES 1.0 en voldoen ook niet aan de landelijke windopgave.

In hoeverre moet de **VVD** uitgaan van het gepubliceerde N34-kaartje met windmolens? Daar baseert iedereen zich nu om. Of komt dat pas aan bod bij een vergunningaanvraag?

Wethouder Van der Weide verwijst naar het officiële kaartje in de Structuurvisie. B&W willen wel een iets ruimere invulling van de precieze molenlocaties aan de N34 dan in de Structuurvisie staat ingetekend. Die ontwerp vrijheid is er.

CDA dacht dat dit kaartje is gebaseerd op molens van 3 megawatt. Besluit de ontwikkelaar grotere molens te plaatsen, dan zijn er minder nodig voor de opgave en misschien ook wel minder woningen in de 1.100 meter. Klopt dat?

Wethouder Van der Weide zet uiteen dat er moet worden uitgegaan van de ingetekende vlakken, omdat in 2016, en ook op dit moment, de precieze opstelling nog niet bekend is. Daarbinnen moeten de windmolens komen. Vanaf daar wordt bekeken waar de omringende woningen staan.

CDA ziet tussen de N34 en Zwartembergerweg een keuze op marginale verschillen. Als het aantal molens van zeven naar vijf gaat, komt de contour dus anders te liggen. Dan kan de balans toch ook doorslaan naar de Zwartembergerweg?

Wethouder Van der Weide vindt die conclusie te stellig. Het voorstel geeft het kader aan, maar als de ontwikkelaar kiest voor zeven molens à 3 megawatt, dan zou het besluit op een verkeerde aanname rusten. Het is dus niet alleen cijfermatige telling volgens de tabel, maar ook de afwegingen daaromheen zoals eerder reeds uitgelegd. De suggestie van 50PLUS gaat gepaard met het risico dat de provincie deels de regie terugpakt en de gemeente zelf niet meer aan zet is. Immers, dan valt de restantopgave weg. Bovendien, hogere molens op Pottendijk leveren meer opbrengst op, maar het is maar het is sterk de vraag of dat voldoende is om een volledige windlocatie te compenseren.

50PLUS hoorde in de hoorzitting Pure Energie stellen dat een hogere molen het viervoudige zou opbrengen. Volgens de fractie is daar de N34 mee te compenseren na 2038.

Wethouder Van der Weide wijst erop dat de provincie er denkkelijk niet mee instemt om een deel van de gemeenteopgave uit 2014 pas in 2038 in te vullen. De ChristenUnie veronderstelt dat de omwonenden aan de Zwartembergerweg meer lasten dan lusten ervaart van de windmolens. Maar als er met de windontwikkeling van de N34 op gemeentelijk niveau meer balans komt en er lusten gaan ontstaan, dan moet ook benoemd worden dat er ook aan de lastenkant wat bijkomt in de vorm van 24 megawatt met maximaal acht molens. Daarom willen B&W niet meegaan in de zienswijze dat er met molens aan de Zwartembergerweg gemeentebreed meer balans komt tussen de lusten en lasten. Dat is ook te dun als basis voor de aannahme dat er wel draagvlak zou zijn aan de Zwartembergerweg. Het project ORTESE kan meer kansen bieden voor de Zwartembergerweg, maar net zo goed voor de N34, richting GETEC en Emmen-centrum. Voor het laatste opteert het tuinbouwgebied ook nog steeds. Dus in die zin ziet het college op dit punt geen significant verschil tussen de Zwartembergerweg en de N34.

CDA wil ter informatie graag de integrale effectbeoordeling van de plan-MER verspreiden onder de aanwezigen in de raadszaal en vraagt hiertoe een schorsing aan van vijf minuten.

Voorzitter Wittendorp schorst de vergadering.

Schorsing

Voorzitter Wittendorp heropent de vergadering.

Tweede termijn

Wakker Emmen stelt voorzichtig naar aanleiding van alle zienswijzen en inspraakreacties vast dat er mensen zijn die helemaal niet wisten dat er windmolens waren gepland voor de N34-locatie of die dachten dat die was afgefallen. Is de communicatie richting bewoners en EOP's wel volledig geweest? De fractie denkt dat dit niet helemaal feilloos is verlopen. Kunnen B&W zorgen dat de juiste informatie naar de EOP's gaat, zodat die dat weer kunnen delen met de inwoners?

CDA informeert wat Wakker Emmen concludeert als men via tabel 4.2 (integrale effectbeoordeling) puur de hinder vergelijkt. Is het met die marginale verschillen – volgens de bijlagen één gehinderde meer aan de N34 bij geluid en vijf of twee woningen meer aan de Zwartembergerweg bij slagschaduw – gerechtvaardigd om meer zaken mee te wegen? Tabel 4.2 biedt dan toch drie uitstekende criteria? En de keuze voor de N34 is dan toch flinterdun onderbouwd?

Wakker Emmen stelt ten eerste dat alle andere locaties in de tabel niet meer aan de orde zijn. De fractie wijst op het prioritaire criterium dat de wethouder ook noemde, zo min mogelijk gehinderden. Daarnaast vertelde hij zonet welke andere criteria zijn meegewogen. Door die op te tellen bij de meer gehinderden aan de N34, geeft dit voor Wakker Emmen de doorslag naar de N34.

ChristenUnie noemt de molens die er aan Duitse kant nog bijkomen. Dan worden toch alleen de lasten verhoogd voor de Emmenaren daar en niet de lusten?

Wakker Emmen weet van de hinder die men daar ervaart van Park Fehndorf. De nieuwe windmolens worden niet in het bestaande rijtje bijgeplaatst, wat tot meer hinder leidt. De fractie vraagt zich af hoe reëel het is die kant van de gemeente op te zadelen met alle nadelen en de N34-kant niet.

ChristenUnie hoort Wakker Emmen de spreiding over het gebied aanhalen. Maar voor die fractie was toch het aantal gehinderden het belangrijkste punt?

Wakker Emmen heeft daarom het verschil in gehinderden tussen beide locaties uiteengezet. Daarnaast is er een aantal criteria meegewogen zoals zojuist ook door de wethouder verwoord.

VVD gaat in op het gevraagde bewijs uit 2016 van draagvlak in het tuinbouwgebied. Dat is inder tijd wel degelijk gedeeld. Wakker Emmen mag dat in twijfel trekken, maar het is nu niet verstandig die hele discussie over te doen.

Wakker Emmen beschikt over het échte bewijs met alle namen, maar gaat die hier niet delen. Het bewijs van de VVD komt volgens Wakker Emmen niet overeen met de werkelijke feiten.

VVD betreurt dat en vindt het jammer dat Wakker Emmen zijn bewijs niet wil delen. Dan zou die fractie misschien toch van mening veranderen.

Wakker Emmen zou dan alle namen moeten prijsgeven en dat gaat men dus niet doen.

D66 hoort Wakker Emmen enkele keren de keuze van de wethouder aanhalen, maar wat is nu de politieke mening van Wakker Emmen zelf? De raad moet hierin een eigen keuze maken. Ook in 2016 scoorden de Zwartenbergerweg en de N34 vrijwel identiek.

Wakker Emmen heeft zijn oordeel op de stukken gebaseerd. De fractie kan zich daarmee vinden in de beantwoording en keuze van het college (niet de wethouder). Enkele fracties willen de molens aan de Zwartenbergerweg in plaats van de N34, maar dan wijken zij af van de Structuurvisie.

D66 memoreert dat ook in 2016 de Zwartenbergerweg en de N34 vrijwel identiek scoorden. Er is nu een heel andere politieke situatie dan in 2016. Dan moet de raad toch nu opnieuw naar de belangrijke versus minder belangrijke details kijken in een hernieuwde politieke discussie?

Wat **Wakker Emmen** betreft gaat die over wat de fractie het belangrijkste criterium vindt en dat is net als in 2016 nu nog steeds zo weinig mogelijk gehinderden.

ChristenUnie hoorde als conclusie van Wakker Emmen dat bij de keuze voor de Zwartenbergerweg niet conform de Structuurvisie zou zijn. Waarom is de voorrang voor de N34 dan wél volgens de Structuurvisie?

Wakker Emmen doelde op het minst aantal gehinderden, zoals ook verwoord in de Structuurvisie. Zou men kiezen voor een gebied met meer gehinderden, zou men afwijken van de Structuurvisie.

ChristenUnie vraagt of Wakker Emmen ook vindt dat die conclusie zeer marginaal is, gezien het kleine verschil in gehinderden binnen de 1.100-meterstraal.

Wakker Emmen moet dan zijn antwoord voor de derde keer herhalen en vindt dat niet nodig.

PvdA begon haar bijdrage in 2016 dat de gemeente voor een belangrijk besluit stond. Om de klimaatproblemen te voorkomen moet de energievoorziening worden verduurzaamd. Deze intro was met vooruitziende blik, want de klimaatproblemen zijn inmiddels werkelijkheid. Des te meer reden voor de PvdA-fractie om dit raadsvoorstel te steunen.

D66 stelt dat het voorliggende besluit niet veel aan de klimaatdoelen lijkt te veranderen. Waarom vindt de PvdA het toch een belangrijk besluit?

PvdA wijst op de RES-opgave die de gemeente heeft te halen voor 2030 en daarmee op het belang dat de N34 als windparklocatie moet doorgaan.

D66 beaamt het belang van de RES. Maar ook met al die keuzes en varianten zijn die doelen ook zeker haalbaar – los van een specifieke locatie. Vindt de PvdA ook niet dat de raadscommissie nu nog niet over alle informatie beschikt om een goede keuze te maken, vooral gelet op de insprekers?

PvdA stelt vast dat het collegevoorstel voldoet aan de randvoorwaarden en afspraken in de Structuurvisie. Zoals Wakker Emmen net ook al zei, is hinder nog steeds het belangrijkste punt: voor het college, voor de PvdA-fractie en natuurlijk ook voor de omwonenden.

ChristenUnie vraagt hoe de PvdA het erg marginale verschil tussen de N34 en de Zwartenbergerweg beoordeelt.

PvdA zegt dat er dus wel een verschil is en daarop scoort de N34 beter.

CDA wordt steeds meer duidelijk dat Wakker Emmen, de PvdA en het college de aspecten externe veiligheid, archeologie en historische geografie niet meewegen in hun locatiekeuze. De wethouder noemde het een politieke afweging om puur naar hinder te kijken. Het CDA stelt op grond van de stukken vast dat de verschillen tussen de Zwartembergerweg en de N34 marginaal zijn: het gaat maar om één gehinderde qua geleid en twee of vijf woningen qua slagschaduw (afhankelijk van het type molen). Ook ten aanzien van Natura 2000-gebieden is er geen verschil. Daarom wil het CDA graag voor de raad van 25 april een kaartje van de ingetekende windmolens met daaromheen de contour en de woningen die het betreft en wel in twee varianten: voor 3 respectievelijk 5 megawatt opgesteld vermogen. De fractie vindt het aspect hinder zo dun, dat het gerechtvaardigd is om meer aspecten mee te wegen. De integrale effectbeoordeling geeft daarvoor handvatten, want de drie andere aspecten gaan gepaard met heel duidelijke verschillen. Kortom, dit is een heel grote beslissing voor de gemeente op grond van heel kleine aantallen met marginale verschillen.

PvdA informeert of het CDA de spreiding van de molens meeneemt in zijn overwegingen.

CDA kijkt daarvoor met name naar de integrale effectbeoordeling met een heel objectieve opsomming van alle aspecten die ook in 2016 zijn meegewogen.

GroenLinks beluistert dat het CDA meer zaken mee wil nemen in de overwegingen. Worden bepaalde onderdelen ook zwaarder dan wel minder zwaar gewogen?

CDA spreekt daarbij van een politieke afweging. Het voorstel kijkt met name naar hinder. Als daaruit zou blijken dat er honderd woningen meer werden gehinderd op de N34, dan was de keuze heel anders. Maar omdat dat niet het geval is en de stukken voorhanden zijn met drie mooie criteria, wil het CDA die ook meenemen. Als iemand straks informeert waarom de nieuwe windmolens ergens staan en niet elders, wil de fractie een goed verhaal. Dat heeft de raad nu niet met dit voorstel.

VVD hoorde in deze discussie vol criteria en getallen de doorgaans rationeel en cijfermatig ingestelde wethouder 'het gevoel' van insluiting noemen. De VVD wil in lijn daarmee niet alleen kijken naar getallen, maar ook naar meer gevoelsmatige argumenten zoals verwoord in haar vragen aan B&W over Geopark Hondsrug, de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, het dorpsaanzicht, het Noordbargerbos met de dieren en de paarden op de manege. Wel cijfermatig is de 1.100-meter-norm. Maar op 2.000 meter ligt de wijk De Delftlanden, waar op lange termijn nog zeker 1.000 woningen bij zullen komen, allemaal op vrij korte afstand van de nieuwe windmolens. Snijdt de gemeente zich hier straks dus niet mee in de vingers?

SP erkent net als het CDA dat het besluit zo objectief mogelijk moet worden genomen over beide locaties en zeker niet lichtvaardig. In het kaartje zijn alle aspecten gevisualiseerd, maar het is onbegrijpelijk dat dan niet alles wordt meegenomen in de besluitvorming.

ChristenUnie zit al met al aardig op één lijn met de bijdrage van het CDA, met dank voor de door die fractie uitgereikte tabel.

D66 begon zijn eerste termijn met 'woorden doen ertoe'. Op 8 april zijn alleen de omwonenden van Westenesch e.o. aan het woord geweest, maar niemand van de Zwartembergerweg. Terwijl het hier toch echt gaat over een politieke keuze over twee locaties. De fractie wil ook de inwoners aan de Zwartembergerweg de kans geven om in te spreken en geeft de raadscommissie ter overweging mee om het besluit uit te stellen en dit voorstel nog een keer in de commissie te behandelen, bijvoorbeeld in een C-discussie. Naast nadelen als hinder zijn er ook mensen die profijt kunnen hebben van de windmolens. De gemeente moet voor het draagvlak veel meer inzetten op positieve communicatie. Wat heeft zij de afgelopen jaren hieraan bijgedragen in de gebiedsplatforms? Welke rol spelen de EOP's daarbij? In 2016 is amendement 4 aangenomen om de bewonersplatforms 150.000

euro beschikbaar te stellen voor ondersteuning door deskundigen. Is daar gebruik van gemaakt en zo ja, hoe? En heeft de gemeente dit ook onder de aandacht van de gebiedsplatforms gebracht?

GroenLinks ziet dat met de additionele realisatie van zon op dak de locatie Zwartenbergerweg definitief niet voor wind wordt ontwikkeld. Dit in een tijd waarin de gemeente het zich niet kan veroorloven kieskeurig te zijn. Gezien het vervolg op RES 1.0 pleit GroenLinks ervoor om de locatie Zwartenbergerweg open te houden voor wind, indien die in 2030 nodig is om de klimaatdoelen te halen. Misschien niet de leukste keuze, maar wel noodzakelijk.

D66 wijst erop dat in het besluit niet staat dat de Zwartenbergerweg niet doorgaat. Het spreekt van 'voorrang' en blijft daar vrij vaag in. Is GroenLinks het ermee eens dat dit besluitpunt helderder geformuleerd moet worden met concrete deadlines?

GroenLinks ziet dat een ander besluitpunt de vaststelling van het plan van aanpak betreft. Daarin staat letterlijk dat na de realisatie van extra 50 hectare zon op dak de locatie Zwartenbergerweg definitief komt te vervallen. Dit is een duidelijk gevolg van instemming met het voorliggende besluit.

50PLUS vindt nog onderbelicht in de afwegingen dat Pure Energie van 2018-2023 de vergaderingen van Platform 34 niet heeft bezocht, omdat de tiphoogte 150 meter van de molens onvoldoende rendabel zou zijn. Nu de energieprijzen bijna weer op het oude niveau zijn, gaat dit nog steeds op, al wil Pure Energie zijn best doen de locatie rendabel te exploiteren. De fractie noemt de sterk kostenverhogende planschade aan de N34 waarmee Pure Energie wordt geconfronteerd en dat in Spanje rond een paardenmanege hele molens moesten worden afgebroken. Veel logischer is het dus om de molens aan de Zwartenbergerweg te plaatsen en qua tiphoogte aan te passen aan die van het Duitse windpark.

Reactie college

Wethouder Van der Weide heeft er gezien het ontwikkeltempo alle vertrouwen in dat de Delftlanden goed kan worden afgerond, mede gezien het bestemmingsplan in voorbereiding voor extra kavels. Gezien de landelijke ontwikkeling van het energielandschap met wind en zon rond nieuwbouwwijken lijkt het niet een bottleneck te worden om de Delftlanden 2.0 te ontwikkelen. De 100 hectare zon op dak is in samenspraak met Ondernemend Emmen geformuleerd, om juist ook het bedrijfsleven dat zo lokaal mogelijk te laten realiseren. Daarnaast bieden de investeringsplannen voor sport en onderwijs genoeg mogelijkheden om de ambitie zon op dak in te vullen. Daarbij geldt wel de winstwaarschuwing dat de gemeente bij zon op land zelf meer sturingsmogelijkheden heeft dan bij zon op dak. De elementen die in de Structuurvisie van belang waren, zijn in het plan van aanpak nog eens gepresenteerd in een overzicht met gewogen scores. Daarbij scoort hinder zwaar, maar ook spreiding. Het is aan eenieder om zaken te wegen, maar enkele fracties noemden het woord 'marginaal'. In plaats van alles in absolute zin klein te maken kun je ook kijken naar het relatieve verschil tussen beide locaties van acht gehinderden (14 versus 22) en dat is aanzienlijk. Dat geldt ook voor slagschaduw: tien ten opzichte van vijf woningen. Het CDA shopt in die zin drie aspecten uit de integrale beoordeling, maar op landschappelijke waarde scoren de Zwartenbergerweg en de N34 gelijk. Dat benadrukt meteen de complexiteit van de vergelijkingstabel en die van de politieke afweging tussen de consistente lijn van de Structuurvisie enerzijds en enkele aanvullende elementen anderzijds. Het college heeft zijn keuze in eerste termijn afdoende toegelicht.

CDA stelt dat het verschil maar vijf woningen is bij het aspect slagschaduw, maar dat hangt ook sterk samen met de molenopstelling door de initiatiefnemer. Bij molens van 3 megawatt gaat het om vijf gehinderde woningen meer aan de N34, maar bij 5 megawatt is dat aantal twee woningen meer aan de Zwartenbergerweg.

Wethouder Van der Weide ziet ook dat de tabel daar onderscheid in maakt. Maar bij 5 megawatt maakt het CDA wel de aanname van een tiphoogte van bijna 200 meter. Dat is in de plan-MER onderzocht. De Structuurvisie staat ook wel een grotere hoogte dan 149 meter toe, maar alleen als er

overeenstemming is met de gebiedsplatforms die in dat geval meer hinder zouden moeten accepteren. Daarom willen B&W zich aan de 149 meter conformeren uit de Structuurvisie.

VVD informeert of B&W bereid zijn om op voorhand advies te vragen aan de Rijksdienst over het beschermde dorpsgezicht, dat heel veel insprekers op 8 april aanhaalden en ook meerdere fracties. Dan is duidelijk wat met dit aspect precies wordt bedoeld, ook in Westenesch zelf.

Wethouder Van der Weide antwoordt dat het college daar niet voor heeft gekozen, omdat het is uitgegaan van de bestaande onderzoeken – met uitzondering van Natura 2000, dat doorslaggevend zou kunnen zijn in verband met de natuurwetgeving. De landschappelijke waarde houdt rekening met het esdorpenlandschap en is meegenomen in de plan-MER; dit gaf geen aanleiding voor aanvullend onderzoek. De gemeente faciliteert en ondersteunt de gebiedsplatforms om de gesprekken met de inwoners goed te kunnen voeren. Die rol is opgepakt. Bij alle ontwikkelingen van de afgelopen tijd zijn de platforms ook steeds keurig meegenomen.

D66 bereiken ook geluiden van meerdere bronnen dat de mensen die de gemeente faciliteert, zich niet altijd positief uitlaten over windmolens. Herkent de wethouder dit?

Wethouder Van der Weide kan hier niet zo veel mee, hij heeft hier geen weet van. Als bepaalde uitlatingen zijn gedaan, dan hoeven naam en rugnummer niet in de raadszaal worden genoemd, maar verneemt de wethouder die daarbuiten graag van D66. Mogelijk kan hij er dan iets mee. 50PLUS beweert dat Pure Energie sinds 2018 geen contact meer zou hebben met de gebiedsplatforms, maar dat klopt hoe dan ook niet. Wel verschillen de platforms met elkaar: dat heeft te maken met de gepresenteerde plannen. Wijkt de ontwikkelaar in een plan af van de 149 meter tiphoogte, dan kan dat leiden tot een patstelling omdat er geen overeenstemming is. Dan is de vraag hoeveel zin het heeft om opnieuw om tafel te gaan. De 149 meter is bij de Pottendijk al ontwikkelbaar gebleken en zeker in deze tijd. Het is niet voor niks dat de plannen in een versnelling zijn gekomen.

Voorzitter Wittendorp hoorde D66 concluderen dat dit raadsvoorstel niet besluitrijp zou zijn. Het Reglement van Orde biedt dan de mogelijkheid om het niet naar de raad van 25 april te laten gaan, maar dan moet de commissie daar wel unaniem mee instemmen.

Wakker Emmen denkt dat meerdere partijen nog wel hun zegje over dit voorstel willen doen in de raadsvergadering en stelt voor het daarin als B-stuk te behandelen.

Voorzitter Wittendorp concludeert dat de raadscommissie dit raadsvoorstel niet unaniem als niet-besluitrijp beoordeelt en dus als B-stuk naar de raad gaat. Hierna schorst de voorzitter de vergadering.

Schorsing

Voorzitter Wittendorp heropent de vergadering.

8. Bespreken A-stukken:

8A. Bestemmingsplan ‘Klazienaveen, Valkruid 9’

Wakker Emmen vindt het goed om te zien dat deze extra kavel weer een stukje bijdraagt aan de woningbouwambities in de gemeente.

Voorzitter Wittendorp stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

8B. Bestemmingsplan ‘Buitengebied Weerdinge, trafo- en schakelstation Emmen Weerdinge’

Voorzitter Wittendorp stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

8C. Bestemmingsplan ‘Buitengebied Nieuw-Weerdinge, Mast 92’

ChristenUnie informeert waarom dit als gewijzigd voorstel is geagendeerd.

Voorzitter Wittendorp komt later terug op deze vraag voor de raadsvergadering van 25 april a.s. Hij stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

8D. Bestemmingsplan 'Zandpol, Nieuw-Amsterdamseweg 45'

CDA ziet in feite een vergunning voor een bestaande situatie. Betreft het hier het legaliseren ervan?

Reactie college

Wethouder Van der Weide heeft de exacte historie rond dit plan zo niet paraat. Maar die heeft inderdaad wel iets te maken met een geconstateerd iets wat niet geheel conform de vergunning was. Het is een relatief groot gebouw dat in aanmerking komt voor meerdere wooneenheden. Bekeken is hoe het feitelijke gebruik in overeenstemming is te brengen met een geldig planologisch geheel.

Voorzitter Wittendorp stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

8E. Bestemmingsplan 'Klazienaveen, Schoorstraat 2 en 4, Stellingstraat ZZ 5'

Voorzitter Wittendorp stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

8F. Bestemmingsplan 'Weiteveen, Zuidersloot naast nr. 134'

Wakker Emmen leest dat het hier om een wijziging gaat, een toevoeging van één vrijstaande woning. Hiertoe moet de kavel worden gesplitst, het perceel zelf had al een woonbestemming. Het bouwvlak wordt beperkt tot de helft om de nieuwe woning mogelijk te maken. De benodigde onderzoeken zijn uitgevoerd en op het plan zijn geen zienswijzen ingediend.

Binnen de **CDA**-fractie levert het voorstel discussie op. Enerzijds is het een prachtige kavel, anderzijds is er de nabijheid van een natuurgebied. Volgens de bijlage is dit plan niettemin mogelijk.

Voorzitter Wittendorp stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

9. Onderwerpen ter bespreking: n.v.t.

10. Vaststellen verslagen vorige vergaderingen

10A. Vaststellen notulen openbare hoorzitting waterinjectie Schoonebeek van 11 maart 2024

Voorzitter Wittendorp stelt vast dat de notulen van de openbare hoorzitting van 11 maart 2024 ongewijzigd worden goedgekeurd, onder dankzegging aan de notulist.

10B. Vaststellen notulen raadscommissie Wonen & Ruimte van 12 maart 2024

PvdA vraagt naar aanleiding van deze notulen aan wethouder Bos hoe het met diens toezegging staat inzake de inspreker uit Emmen-centrum over een duivenplaag.

Reactie college

Wethouder J. Bos vertelt dat er een afspraak over deze problematiek staat gepland met Lefier. Verder zijn intern al mogelijke oplossingen verkend, waaronder een duiventil.

Voorzitter Wittendorp wijst erop dat een dergelijke vraag beter bij de rondvraag past en stelt vast dat de notulen van 12 maart 2024 ongewijzigd worden goedgekeurd, onder dankzegging aan de notulist.

11. Ingekomen stukken vanuit het college/presidium

VVD ziet bij stukken 11C en 11D twee dezelfde brieven (titels), maar met twee verschillende onderwerpen. Zijn hier wel de juiste brieven geplaatst?

Voorzitter Wittendorp neemt deze opmerking mee naar het presidium van 15 april a.s.

12. Overige ingekomen stukken: n.v.t.

13. Sluiting

Voorzitter Wittendorp sluit de vergadering om 22.10 uur onder dankzegging.